

[Gorrsen.]

land, og jeg tror, denne enighed vil blive yderligere understreget i dag ved sagens anden behandling.

Udvalget har holdt to møder og modtaget en række udtømmende besvarelser på stillede spørgsmål, bl. a. spørgsmål vedrørende beregningen af pladsbehovet — også under hensyn til det stigende folketal i årene fremover — og om, hvorvidt den opstillede prognose om, at man kan klare den interne forsorg inden for de nu skitserede rammer ved en nedsættelse af den opstillede promille på 2 af den i området boende befolkning gennem forebyggende foranstaltninger med hensyn til åndssvages muligheder for forplantning. Jeg har forstået, at de anførte 2 promille må anses for et minimumstal, som bygger på konkrete erfaringer, og at pladsbehovet ikke kan forventes nedsat gennem forebyggende foranstaltninger, idet en undersøgelse har vist, at kun 18 af 449 åndssvage børn er avlet af forældre, hvoraf en eller begge er åndssvage.

Under det besøg, som udvalget sammen med den højtærede socialminister og medlemmer af planlægningsudvalget for forsorgscenter IV aflagde på institutionerne i Ribe, Nørrelund og Løgumgård, blev udvalget ved selvsyn på en livsnær måde stillet ansigt til ansigt med de eksisterende og i flere tilfælde ganske uforvarselige forhold. De udmærkede og indgående redegørelser, der blev givet såvel af ministeren som af forsorgens ledere m. fl., viste med al tydelighed, hvor påtrængende nødvendigt det er, at lovforslaget, som vi har behandlet, snarest bliver lov og føres ud i livet. Hundreder af sager er på forsorgsinstitutionernes ventelister, og der ligger mange tragiske tildragelser bag disse ventelister. Jeg kan være enig med forsorgslederne i, at udgangspunktet må være det, at mennesker har lige ret, hvor ringe de end måtte være udstyret fra naturens side. Vil man ikke anerkende dette princip, men betragte vore åndssvage som en slags sekunda mennesker, fører denne tanke i sin yderste konsekvens til Hitlers gaskamre.

Den tidligere opfattelse, at man blot skal forsørge eller ophobe de åndssvage, er heldigvis nu forladt. Gennemførelse af nærværende lovforslag vil betyde, at forsorgsarbejdet kan gennemføres med det sigte at

skabe en så normal tilværelse for vore åndssvage, som det er muligt. Dermed vil jeg ikke sige, at de nye forhold med færre patienter på afdelingerne, både i spisestuer og opholdsrum, og etablering af enestuer for patienterne kan konkurrere med private hjem, men de vil være i stand til at skabe menneskelig varme. Men forsorgsinstitutionernes godhed over for patienterne er ikke nok. Der må også være mulighed for den mest effektive behandling både lægeligt, pædagogisk og socialt, ligesom der bør findes laboratorier og teknisk udstyr til forskning, og det tillader rammerne ikke i dag.

Besøgene på institutionerne, hvor der ikke fandtes lukkede døre for os, gav medlemmerne det bedste indtryk af personalets interesserede medarbejderskab, og det blev oplyst, at der ikke savnes personale. Men man bør sørge for, at de ansatte, der giver hele deres liv for at gavne vore handicappede medborgere, også får en god tilværelse. Det vil lovforslaget bidrage til.

Udvalget har forstået, at man ved et samarbejde mellem socialministeriet og boligministeriet vil indlede forhandlinger i en udviklingsgruppe med sigte på at nå frem til den rette anvendelse af fabriksfremstillede dele til udbygningen af vore forsorgscentre, og selv om forholdene her ikke er så enkle som for montageskolernes vedkommende, skulle der dog være håb om nedsættelse af mængden af faglig arbejdskraft med ca. 50 pct. Jeg vil gerne takke den højtærede socialminister for, at han her har vist en vej frem, hvorved han i virkeligheden kommer til at gå i spidsen, hvad angår statens civile byggeri, og det er muligt, at dette gode initiativ også kan få virkning for andre sektorer inden for det offentlige byggeri. Jeg må måske have lov til at udtale det stille håb, at det også kan bidrage til en nedbringelse af omkostningerne med hensyn til arkitekt- og ingeniørhonorarerne.

At nye veje må betrædes, er indlysende, såfremt vi inden for en rimelig tid skal gøre os håb om at nå igennem det omfattende byggeprogram for alle vore forsorgscentre, og jeg vil gerne anmode den højtærede socialminister om ikke slavisk at følge det nu opstillede projekt ved detailprojekteringen, såfremt nye orienteringer inden for forsorgen måtte påbyde ændringer i det nu